

gost na naših sporedih, če pa že so, nikakor ne zavzemajo centralnega mesta v programu. Isto se godi naši koncertni literaturi. Ali res nimamo (kar seveda ni res) dovolj takšnih del ali pa se zde izvajalcem prešibka in nezrela za javno izvedbo. Nedvomno ne nosijo krivde za to samo ustvarjalci. Posledice pa se v naši ustvarjalnosti že kažejo: propada žanr simfonije, velikih cikličnih del in koncertov. Ker pa kratkih priložnostnih del ni ravno na pretek, se ponavljajo tista, ki so najbolj uspela, iz leta v leto. S tem pa seveda ne vzpodbujamo naših ustvarjalcev. Žal zaradi tega malokoga boli glava, saj kot majhen narod vneto častimo tujo umetnost.

Ivo Petrić

SREČANJA

NEKAJ BESED O PESNICI

Florika Štefan je bila rojena leta 1950 v Lokvah pri Aligonaru v Banatu. Sedaj živi v Novem Sadu. Njenih šest zbirk pesmi (*Pesma mladosti*, 1949; *Suze i zraci*, 1953; *Tako sam se rodila*, 1956; *Zatvorene u svet*, 1958; *Dozvolite suncu*, 1962 in *Treća žena*, 1962) zgovorno priča, da ima ta mlada žena marsikaj sporočiti svetu in svojim vrstnikom.

Kako sporoča to v svoji poeziji? Ena sama beseda je: odkrito. Če kritiki iščejo v liričnih zbirkah izbrane podobe, dovršenost stila, fineše in moralne poante, se ob njenih zbirkah res ne bodo dolgo mudili, ker vsega tega v njeni poeziji ni. Njene pesmi govorijo preprosto o človeku, tistem človeku, ki ga soljudje mimogrede osleparijo, mu za mladostne vizije in hrabrost dajo medaljo, življenje pa mu priloži še revmatizem in čudne misli v glavo. Govori nam o človeku, ki ga vsakdo pozna, ki ga srečujemo v dnevnem časopisju med vrsticami pod naslovi: »delavsko samoupravljanje«, »deseta obletnica OF«, »seja AFŽ«. To so ljudje, smo mi, ki nas registrirajo neštetokrat na leto v ta ali oni namen in imamo za sabo težko ali lahko mladost in pred sabo težko ali lahko življenje. Neprisiljeno nas pesnica vodi skozi galerijo naših lastnih portretov in tako nas nehote srečuje z nami in opozarja na našo od rojstva zanemarjeno lastnost: doslednost in poštenost do samega sebe.

Ne trdim, da ni med oblikovalci povojne jugoslovanske lirike že kdo izlil teh čustev v celovitejšo, stilno bolj dovršeno poezijo. Vendar nam pesnica približuje eksistenco povojnega človeka s tolikšno odkritostjo, na lastni koži doživeto tragiko in z neomejeno vztrajnostjo in vero, da je dobro nad zlim, da je dobro v človeku primarno. To nam sporoča z jezikom, ki je gol, rešen vizije glasu in blagovščaja; z jezikom, ki je globoko zakoreninjen v ženskosti te mlade ustvarjalke. Kako preprosto nam sporoči: »mojo ljubezen nosiš s čistim perilom«, ali »samo v naše tesne sobe, prižete ob zemljo / se prikaže včasih človek z leseno nogo / in duhom po smodu in velikem ognju...« V teh verzih ne najdemo dovršenosti, ni prisposodob, ki bi se lomile od teže, tudi moralne poante ni. To je izsek: oster, rezek, kot je del bombe, ki odtrga nogo. In to je bistvo njene poezije: ostra je, rezka, morda prerezka za naše uho, ki je navajeno dvojnosti: javni referati — intimne refleksije.

V primerjavi z ostalo žensko povojno liriko nam stopa ta rezkost še posebno v uho. Deviško čiste poezije Irene Vrkljan ne dosega, ni žgoča in meseč-

niško grozna, kot je lirika Vesne Parun, ni pubertetno hrabra, kot je poezija Gordane Todorovič. Poje po svoje neutrudno, zavedajoč se, da ruši harmonijo melodije, in je tega ni strah. Prepričana je, da jo čujemo, in poje zato, da jo slišimo, zato, da njen rezki glas opozarja, da živijo žene, ki je njihov glas slišati »samo tri motike delj od njihovih ust«. Zdi se ji vredno reči, da »ne zida oltarjev iz njegovih rok, ker bi kamen ne vedel kaj početi z njeno ljubeznijo«. Preprosto zato nam pove to, »ker ona in ljubezen ostaneta«, pa čeprav »ju kradejo«.

Ljubezni daje velik prostor v svoji poeziji. Toda ne ljubezni med spoloma, kot bi sklepal površen bralec. Ljubezen je v njeni poeziji nekaj elementarnega, nekaj takega kot neurje, poplava ali žgoča pripeka sonca. Povsod je prisotna in njena moč je pravljicična. Vse gradi na ljubezni in iz nje same, zato njena poezija ne more nikoli postati ironična ali resignirana, čeprav neštetokrat nacenja v svoji poeziji situacije iz življenja, ki jim mi ponavadi v svojem čustvovanju odpiramo le register ironije in resignacije.

Saša Vegri